

Aluesuunnittelu / Henri Jutila

Uudenmaan ELY-keskus, kirjaamo
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

UUDELY/18449/2023

Lausunto YVA:n soveltamisesta yksittäistapauksessa, Röjsjön ja Brännankärretin aurinkovoimahanke, Loviisa

Hankkeen kuvaus

Forus Oy (hanketoimija) suunnittelee aurinkovoimalan perustamista Loviisaan. Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus (ELY) on pyytänyt Uudenmaan liiton kantaa siitä, edellyttääkö hanke ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA).

Hankealue koostuu kahdesta erillisestä alueesta: läntisestä Röjsjön n. 139 hehtaarin ja itäisestä Brännankärretin n. 48 hehtaarin kokoisesta alueesta. Röjsjön alue sijaitsee kokonaisuudessaan Loviisan kunnassa, n. 10 km keskustaajamasta luoteeseen. Hankealue koostuu pääasiassa ojitetusta metsäisestä suosta. Hankealueella ja 200-metrin vyöhykkeen sisällä siitä ei ole asutusta tai rakennuksia. Brännankärret sijaitsee n. 1,2 km Röjsjöstä itään. Alueen maasto koostuu pääosin ojitetusta metsäisestä suosta sekä entisestä turvetuotantoalueesta. Hankealueella ja sen ympärillä ei ole asutusta.

Toteutuessaan hanke tuottaa vuosittain n. 150 GWh sähköä. Voimalan tuottaman sähkön siirtoa varten rakennetaan verkkoliityntä Kymenlaakson Sähköverkko Oy:n Korja - Loviisan 110 kV voimajohtoon. Verkkoliityntäpiste on Röjsjön hankealueen sisäpuolella. Aurinkopaneelien lisäksi alueelle rakennetaan muuntamot, huoltotiet ja paneeleita ympäröivät aidat.

Selvitykset ja kaavatilanne

Hanketoimija on laatinut YVA-tarveharkintaa varten selvityksen, jossa on arvioitu vaikutuksia vesienhallintaan, vesistöihin, pohjavesialueisiin, asutukseen, kasvillisuuteen, maastoon, linnustoon, liito-oraviin, viitasammakoihin, kirjoverkkoperhosiin, luonnonsuojelualueisiin, luonnon, maiseman ja kulttuuriperinnön suojeluarvoihin, hiilitaseeseen, sekä voimalan heijastavuus-, melu- ja välkevaikutuksiin.

Hankealueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleis- tai asemakaavaa. Maakuntakaava on siten ohjeena maankäytön järjestämiselle ja

suunnittelulle. Hankealueella on voimassa Itä-Uudenmaan vaihemaakunta-kaava sekä lisäksi Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava tuulivoimaratkaisun osalta. Hankkeen maankäyttöä varten on tarkoituksena laatia osayleiskaava, jonka aikana tullaan arvioimaan kaavassa osoitetun maankäytön vaikutukset kasvillisuuteen, eläimistöön ja luontoarvoihin. Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa tai muutettaessa yleiskaavaa (MRL 32 §).

Hankealueet sijaitsevat maakuntakaavassa osoitetulla MLY-alueella (metsätalousvaltainen alue, joka on laaja, yhtenäinen ja ekologisen verkoston kannalta merkittävä). Merkintää koskevan määräyksen mukaan alueen suunnittelussa on turvattava metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset. Alueen säilyminen yhtenäisenä on turvattava välttämällä alueen pirstomista muulla maankäytöllä siten, että syntyy alueen kokoon nähden vaikutuksiltaan laaja-alaisia, pysyviä tai pitkäkestoisia liikkumisesteitä. Alueelle voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa osoittaa vaikutusten arvioinnin perusteella yhdyskuntarakenteen eheyttämisen kannalta tarpeellisia paikallisia väyliä ja yhdyskuntateknisen huollon laitteita ja rakenteita. Välttämättömien väylien suunnittelussa on turvattava ekologisten yhteyksien mahdollisimman esteetön ja turvallinen jatkuminen.

Maakuntakaavassa on osoitettu hankealueen välittömään läheisyyteen kaksi viheryhteystarvetta. Viheryhteystarvemerkinnällä osoitetaan maakunnallisesta ekologisesta ja virkistyksellisestä verkostosta ne yhteystarpeet, joiden toteuttaminen edellyttää muusta maankäytöstä johtuvaa yhteensovittamista. Yhteyden tarkka sijainti ja leveys tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Merkintää koskevan määräyksen mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava, että merkinnällä osoitettu yhteystarve säilyy tai toteutuu tavalla, joka turvaa lajiston liikkumismahdollisuudet, virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet sekä ylläpitää maisema- ja luontoarvoja. Viheryhteyden tarkkaa sijaintia ratkaistaessa on selvitettävä, että yhteydellä on edellytykset toimia osana laajempaa ekologista ja virkistyksellistä verkostoa.

Hankealuetta koskevat maakuntakaavan yleiset suunnittelumääräykset. Aurinkovoiman osalta niissä todetaan, että suunniteltaessa laajoja aurinkoenergian tuotantoalueita tulee alueet ensisijaisesti sijoittaa olemassa olevan yhdyskuntarakenteen ja sähköverkon liityntäpisteiden läheisyyteen ottaen huomioon ympäristön arvot ja reunaehdot. Yleisissä määräyksissä myös todetaan, että alueidenkäytön suunnittelussa on edistettävä ilmastomuutoksen hillinnän ja ilmastomuutokseen sopeutumisen kannalta kestäviä ratkaisuja.

Uudenmaan liiton huomiot

Hanketoimijan laatimassa selvityksessä YVA-tarveharkinnan pohjaksi on tarkasteltu vaikutuksia varsin laajasti. Merkittäviä vaikutuksia ei havaittu, mutta hankealueelta havaittiin kirjoverkkoperhosen lisääntymisalueita, jotka rajataan tarvittaessa aurinkovoimalan hankealueen ulkopuolelle. Laadittu selvitys tarjoaa Uudenmaan liiton mielestä hyvän pohjan varsinaiseen ympäristövaikutusten arviointiin, jos sellainen nähdään tarpeelliseksi, mutta selvitys sivuuttaa MLY-alue- ja viheryhteystematikat oikeastaan täysin.

Uudenmaan liitto toteaa, että teollisen mittakaavan aurinkoenergia-alueen rakentaminen MLY-alueelle aiheuttaa epätoivottavia ympäristövaikutuksia. Kyseessä olevan MLY-alueen arvoa ekologian kannalta korostaa se, että molempien hankealueen osien kohdalle on maakuntakaavassa osoitettu lisäksi viheryhteystarvemerkinä. Laajoja maa-aloja vaativa aurinkoenergia-alue pirstoo yhtenäistä metsäaluetta ja voi aiheuttaa laaja-alaisia, pitkäkestoisia tai jopa pysyviä liikkumisesteitä, etenkin kun paneelikentät aidataan.

Uudenmaan liitto toteaa, että YVA-laki ja sen hankeluettelo on säädetty ennen, kuin isoja aurinkoenergiahankeita on ryhdytty suunnittelemaan ja toteuttamaan. Lainsäädäntö ei tältä osin ole ajan tasalla. Lähtökohtaisesti ison, teollisen kokoluokan aurinkoenergiahankkeen vaikutuksia on tarpeen selvittää ja tarkastella riittävän laajasti ja vuorovaikutteisesti asukkaita ja muita sidosryhmiä osallistaen. Hyviä menettelyjä ovat YVA-lain- ja asetuksen mukaisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ohella maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset kaavoitusprosessit. Uudenmaan liitto pitää erittäin positiivisena asiana sitä, että hankkeen maankäyttöä varten laaditaan osayleiskaava.

Aurinkovoimalat ja alle 15 kilometrin voimajohdot eivät sisälly YVA-menettelyä vaativaan hankeluettelo. YVA-menettelyä voidaan kuitenkin soveltaa myös pienempiin tai muihinkin kuin asetuksessa mainittuihin hankkeisiin, jos hankkeesta katsotaan aiheutuvan merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Uudenmaan liiton johtopäätös

Ottaen huomioon hankkeen sijainti MLY-alueella sekä alueella, jossa on turvattava ekologisesta ja virkistyksestä verkostosta osoitettu yhteystarve, on YVA-lain mukainen arviointimenettely tarpeen.

Paula Autioniemi
va. aluesuunnittelun
vastuualueen johtaja

Kaarina Rautio
suunnittelupäällikkö

Jakelu

Uudenmaan liitto / Kirjaamo
Uudenmaan ELY-keskus / Kirjaamo

Tiedoksi

reetta.suni@ely-keskus.fi